

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 30-12-2014

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/8223/30-12-2014

Α Π Ο Φ Α Σ Η 189/2014

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνήλθε, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, σε τακτική συνεδρίαση στην έδρα της την 16.12.2014, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Πέτρος Χριστόφορος, Πρόεδρος της Αρχής, τα τακτικά μέλη της Αρχής Αναστάσιος-Ιωάννης Μεταξάς, Δημήτριος Μπριόλας, Κων/νος Χριστοδούλου, Αντώνιος Συμβώνης και Πέτρος Τσαντίλας ο οποίος είχε οριστεί εισηγητής και το αναπληρωματικό μέλος της Αρχής Σπυρίδων Βλαχόπουλος σε αναπλήρωση του τακτικού μέλους Λεωνίδα Κοτσαλή, ο οποίος αν και κλήθηκε νομίμως δεν παρέστη λόγω κωλύματος. Στη συνεδρίαση παρέστησαν, επίσης, με εντολή του Προέδρου, η Καλλιόπη Καρβέλη, Ε.Ε.Π.-Δικηγόρος ως βοηθός εισηγήτρια, η οποία αποχώρησε μετά τη συζήτηση της υπόθεσης και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη απόφασης και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του Διοικητικού-Οικονομικού Τμήματος της Αρχής, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα ακόλουθα:

Με την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5250/5.9.2014 προσφυγή τους προς την Αρχή οι δημοσιογράφοι Α, Β, Γ, Δ και Ε καταγγέλλουν με την ιδιότητά τους ως ασφαλισμένων μελών και μετόχων του Ενιαίου Δημοσιογραφικού Οργανισμού Επικουρικής Ασφάλισης & Περιθάλψεως (εφεξής ΕΔΟΕΑΠ) ότι ο ΕΔΟΕΑΠ δεν συμμορφώθηκε με την υπ' αριθμ. 51/2014 Απόφαση της Αρχής, και συνεχίζει να απαιτεί την κατάθεση των φορολογικών δηλώσεων και των εκκαθαριστικών για τους

συνταξιούχους γήρατος άνω των 55 ετών και να παρακρατεί τις επικουρήσεις τους προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία απογραφής των ασφαλισμένων του Ταμείου, προκαλώντας τους με τον τρόπο αυτό περιουσιακή και ηθική βλάβη.

Ειδικότερα, κατόπιν των υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7727/3.12.2013, Γ/ΕΙΣ/63/8.1.2014, Γ/ΕΙΣ/98/9.1.2014 και Γ/ΕΙΣ/860/10.2.2014 προσφυγών προς την Αρχή των δημοσιογράφων Ζ, Α, Β και Γ για παράνομη συλλογή και επεξεργασία από τον ΕΔΟΕΑΠ των φορολογικών τους δηλώσεων και των εκκαθαριστικών τους σημειωμάτων, η Αρχή εξέδωσε την υπ' αριθμ. 51/2014 Απόφαση με την οποία κρίθηκε ότι η συλλογή αντιγράφου του εκκαθαριστικού ή της φορολογικής δήλωσης από τον ΕΔΟΕΑΠ για τους συνταξιούχους ασφαλισμένους του οργανισμού στο πλαίσιο της απογραφής τους και του ελέγχου νομιμότητας καταβολής της επικουρικής σύνταξης είναι αναγκαία μόνον για τους συνταξιούχους κάτω των 55 ετών και για τους συνταξιούχους που λόγω θανάτου υπόκεινται στις αντίστοιχες διατάξεις νόμου, και όχι για όλους τους συνταξιούχους του οργανισμού, εφόσον μόνον για αυτές τις κατηγορίες προβλέπεται η αναστολή ή ο περιορισμός της καταβολής της επικουρικής σύνταξης. Περαιτέρω δε, η εξυπηρέτηση του επιδιωκόμενου σκοπού θα μπορούσε να γίνει με ηπιότερα μέσα, όπως επίδειξη εκκαθαριστικού σημειώματος ή φορολογικής δήλωσης ή με την προσκόμιση από τον συνταξιούχο ασφαλισμένο του ταμείου σχετικής βεβαίωσης από την εφορία.

Για τους λόγους αυτούς η Αρχή απηύθυνε προειδοποίηση στον ΕΔΟΕΑΠ να μην συνεχίσει τη συγκεκριμένη επεξεργασία και να καταστρέψει το υπάρχον αρχείο για τους συνταξιούχους που δεν έπρεπε να συλλεχθεί αντίγραφο του εκκαθαριστικού ή της φορολογικής δήλωσης, ενώ για τους συνταξιούχους για τους οποίους νομίμως συνελέγη, ήτοι για όσους είναι κάτω των 55 ετών και έχουν αναλάβει μισθωτή εργασία ή αυτοαπασχολούνται καθώς και για όσους λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου του άλλου συζύγου, να τηρηθούν από τα κατατεθέντα εκκαθαριστικά σημειώματα ή τις κατατεθείσες φορολογικές δηλώσεις μόνον όσα στοιχεία είναι απαραίτητα για την ασφαλιστική σχέση και τα υπόλοιπα να διαγραφούν.

Πλην όμως, όπως ισχυρίζονται οι προσφεύγοντες στην υπό κρίση προσφυγή, η Διοίκηση του ΕΔΟΕΑΠ αρνείται να εφαρμόσει την απόφαση της Αρχής και να καταβάλει τις επικουρικές τους συντάξεις, αλλά εμμένει στην αρχική της θέση και τους ζητά προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία της απογραφής να προσκομίσουν εκ νέου το εκκαθαριστικό σημείωμα ή τη φορολογική δήλωσή τους. Πιο συγκεκριμένα οι προσφεύγοντες απέστειλαν προς τον ΕΔΟΕΑΠ εξώδικες

δηλώσεις-διαμαρτυρίες με τις οποίες καλούσαν τη Διοίκησή του αφενός να εφαρμόσει άμεσα το διατακτικό της υπ' αριθμ. 51/2014 Απόφασης της Αρχής και να καταβάλει τις επικουρικές συντάξεις από τον Δεκέμβριο του 2013 και αφετέρου να καταστρέψει το αρχείο το οποίο συνελέγη. Επί των εξωδίκων δηλώσεων ο ΕΔΟΕΑΠ απάντησε στις .././2014 ότι το Δ.Σ. του ΕΔΟΕΑΠ μετά την παραλαβή της υπ' αριθμ. 51/2104 Απόφασης της Αρχής αποφάσισε ομόφωνα για τους συνταξιούχους που δεν προσκόμισαν κατά τη διενεργηθείσα απογραφή εκκαθαριστικό σημείωμα να εφαρμόσει τις συστάσεις της Αρχής και να τους καλέσει να προσκομίσουν ή να επιδείξουν το εκκαθαριστικό σημείωμα ή τη φορολογική τους δήλωση οικονομικού έτους 2013 με τα στοιχεία που απαιτούνται για τον έλεγχο, διαγράφοντας εάν το επιθυμούν όλα τα λοιπά στοιχεία, ή να προσκομίσουν βεβαίωση από τη Δ.Ο.Υ. των απαιτούμενων στοιχείων, ώστε να ολοκληρωθεί ο έλεγχος, καλώντας τους ταυτόχρονα να προβούν στην προσκόμιση ή την επίδειξη των σχετικών στοιχείων, προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία της απογραφής. Όπως αναφέρουν όμως οι προσφεύγοντες, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 51/2014 Απόφαση της Αρχής, για τους συνταξιούχους γήρατος άνω των 55 ετών όχι μόνο δεν απαιτείται η προσκόμιση ή επίδειξη του εκκαθαριστικού σημειώματος ή της φορολογικής δήλωσης, αλλά και για όσους της κατηγορίας αυτής έχει συλλεγεί η Απόφαση της Αρχής υποχρεώνει τον ΕΔΟΕΑΠ να τα καταστρέψει. Τέλος, προς διευκρίνιση της ασάφειας τόσο των αποφάσεων του Δ.Σ. όσο και των απαντήσεων της Διοίκησης του ΕΔΟΕΑΠ προς τις εξώδικες διαμαρτυρίες τους, ο πρώτος προσφεύγων απέστειλε στις 28.7.2014 επιστολή με την οποία ζητούσε διευκρινίσεις και στη σχετική απάντηση ο ΕΔΟΕΑΠ ανέφερε εκ νέου ότι οι δηλωθείσες επικουρικές συντάξεις στη φορολογική δήλωση ή ο αντίστοιχος κωδικός στο εκκαθαριστικό σημείωμα είναι απαραίτητα για την ολοκλήρωση του ελέγχου απογραφής των συνταξιούχων του Οργανισμού.

Κατόπιν αυτών, η Αρχή με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5250-1/16.9.2014 έγγραφό της προς τον ΕΔΟΕΑΠ, ζήτησε από τον Οργανισμό τις απόψεις του επί των καταγγελλομένων. Ακολούθως, ο ΕΔΟΕΑΠ στο υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6122/10.10.2014 απαντητικό έγγραφό του ανέφερε τα εξής:

1. Το Δ.Σ του ΕΔΟΕΑΠ κατά τη συνεδρίασή του της .././2014 αποφάσισε την άμεση εφαρμογή του διατακτικού της αποφάσεως της Αρχής και ειδικά για τους εννέα συνταξιούχους που δεν είχαν προσκομίσει τα απαραίτητα για τον έλεγχο στοιχεία, να τους καλέσει να προσκομίσουν ή επιδείξουν στον αρμόδιο για τον έλεγχο υπάλληλο το εκκαθαριστικό τους ή τη φορολογική τους

- δήλωση διαγράφοντας, εάν το επιθυμούν, όλα τα υπόλοιπα στοιχεία ή να προσκομίσουν τη δέουσα βεβαίωση από τη Δ.Ο.Υ., ώστε να ολοκληρωθεί ο έλεγχος και να καταβληθεί και σε αυτούς η μηνιαία επικούρηση. Η ανακοίνωση αυτή μάλιστα αναρτήθηκε και στην ιστοσελίδα του Οργανισμού
2. Οι προσφεύγοντες με εξώδικες δηλώσεις τους αρνήθηκαν τη νομιμότητα της πρόσκλησης αυτής καταγγέλλοντας τον Οργανισμό για μη συμμόρφωση με την απόφαση της Αρχής.
 3. Αναφορικά με την προσφεύγουσα Β, ο Οργανισμός απέστειλε και δεύτερη επιστολή με την οποία της γνωστοποιούσε την αναγκαιότητα προσκόμισης των φορολογικών της στοιχείων διότι διαπιστώθηκε ότι από τον μήνα Χ του 2011 μέχρι την .././2012 ήταν διορισμένη σε θέση Ειδικού Συμβούλου στο Πολιτικό Γραφείο του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σε χρόνο δηλ. που λάμβανε μηνιαία επικούρηση από τον Οργανισμό σε ηλικία κάτω των 55 ετών, λόγω δε της μη απαντήσεώς της ο Οργανισμός απέστειλε εξώδικη πρόσκληση χωρίς όμως και πάλι μέχρι σήμερα να έχει προσκομιστεί ή επιδειχθεί κάποιο σχετικό έγγραφο από τα αιτούμενα στον ΕΔΟΕΑΠ.
 4. Σε έγγραφο ερώτημα του πρώτου των προσφευγόντων με το οποίο ζητούσε διευκρινίσεις σχετικά με τα συγκεκριμένα σημεία από το εκκαθαριστικό ή τη φορολογική δήλωση που απαιτούνται για τον έλεγχο των συντάξεων, ο ΕΔΟΕΑΠ ανέφερε στο υπ' αριθμ. πρωτ./../2014 έγγραφό του ως απαραίτητα στοιχεία προς επίδειξη ή κατάθεση, τα προσωπικά στοιχεία του φορολογουμένου (ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, ΑΦΜ και Δ.Ο.Υ.) καθώς και τις δηλωθείσες επικουρικές συντάξεις (στη φορολογική δήλωση ή τον αντίστοιχο κωδικό στο εκκαθαριστικό). Παρά τις δοθείσες όμως διευκρινίσεις δεν κατατέθηκαν ή επιδείχθηκαν τα στοιχεία αυτά, προκειμένου να καθίσταται δυνατός ο έλεγχος της συνδρομής ή μη της προϋπόθεσης του άρθρου 62 του Ν. 2676/1999, όπως αυτό ισχύει μετά την αντικατάστασή του με την παρ. 1 του άρθρου 13 του Ν. 3863/2010.
 5. Ο ΕΔΟΕΑΠ συμμορφώθηκε με την υπ' αριθμ. 51/2014 Απόφαση της Αρχής, και ζήτησε από τους συνταξιούχους κάτω των 55 ετών μόνον τα προσωπικά τους στοιχεία, στοιχεία εισοδημάτων από μισθωτές υπηρεσίες ή ελευθέρια επαγγέλματα καθώς και τα στοιχεία των επικουρικών συντάξεων, ενώ για τους άνω των 55 ετών μόνον τα προσωπικά τους στοιχεία και αυτά των

επικουρικών συντάξεων, προκειμένου να διαπιστωθεί η νομιμότητα της καταβολής των συντάξεων κατ' εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου που αναφέρεται στην Απόφαση της Αρχής

6. Τέλος, αναφορικά με το ζήτημα της καταστροφής του υπάρχοντος αρχείου για τους συνταξιούχους που δεν έπρεπε να συλλεχθεί, το Δ.Σ. του ΕΔΟΕΑΠ αποφάσισε να διατηρηθούν μόνον τα απαραίτητα στοιχεία των φορολογικών δηλώσεων για τους συνταξιούχους κάτω των 55 ετών αλλά και όσων λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου του άλλου συζύγου, ενώ τα μη απαραίτητα στοιχεία των φορολογικών δηλώσεων όλων των ασφαλισμένων θα καταστραφούν ή κατά περίπτωση θα διαγραφούν βάσει των συστάσεων της Αρχής.

Κατόπιν τούτου, η Αρχή με τις υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5250-3/2014, Γ/ΕΞ/5250-7/2014, Γ/ΕΞ/5250-6/2014, Γ/ΕΞ/5250-4/2014, Γ/ΕΞ/5250-5/2014 και Γ/ΕΞ/5250-2/2014 κλήσεις αντίστοιχα κάλεσε τους προσφεύγοντες Α, Β, Γ, Δ και Ε καθώς και τον ΕΔΟΕΑΠ να παραστούν στη συνεδρίαση της Αρχής την 18.11.2014, προκειμένου να συζητηθεί η προσφυγή τους κατά του ΕΔΟΕΑΠ.

Κατά την ακρόαση της 18.11.2014 παρέστησαν οι εκπρόσωποι του ΕΔΟΕΑΠ Αντώνης Καινούργιος, πληρεξούσιος δικηγόρος, και Η, Γενικός Γραμματέας, οι προσφεύγοντες Α, Β, Δ και η πληρεξούσια δικηγόρος των προσφευγόντων Αντιγόνη Κίσσα. Στη συζήτηση επίσης παρέστησαν ως παρεμβαίνοντες υπέρ των καταγγελλόντων δημοσιογράφων μελών τους η Ένωση Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών (ΕΣΗΕΑ) δια της νομίμου εκπροσώπου της Ι, και η Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενώσεως Συντακτών (ΠΟΕΣΥ) δια της νομίμου εκπροσώπου της Κ.

Ειδικότερα, ο νόμιμος εκπρόσωπος του ΕΔΟΕΑΠ κατά την ακρόαση της 18.11.2014, ανέφερε ότι α) ο ΕΔΟΕΑΠ συμμορφώθηκε με την υπ' αριθμ. 51/2014 Απόφαση της Αρχής, και ζήτησε από τους συνταξιούχους κάτω των 55 ετών μόνον τα προσωπικά τους στοιχεία, στοιχεία εισοδημάτων από μισθωτές υπηρεσίες ή ελευθέρια επαγγέλματα καθώς και τα στοιχεία των επικουρικών συντάξεων, ενώ για τους άνω των 55 ετών μόνον τα προσωπικά τους στοιχεία και αυτά των επικουρικών συντάξεων, προκειμένου να διαπιστωθεί η νομιμότητα της καταβολής των συντάξεων κατ' εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου που αναφέρεται στην Απόφαση της Αρχής, β) το Δ.Σ. του ΕΔΟΕΑΠ αποφάσισε να διατηρηθούν μόνον τα απαραίτητα στοιχεία των φορολογικών δηλώσεων για τους συνταξιούχους κάτω των 55 ετών αλλά και

όσων λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου του άλλου συζύγου, ενώ τα μη απαραίτητα στοιχεία των φορολογικών δηλώσεων όλων των ασφαλισμένων θα καταστραφούν ή κατά περίπτωση θα διαγραφούν βάσει των συστάσεων της Αρχής και γ) η επίδειξη του εκκαθαριστικού ή της φορολογικής δήλωσης ήταν απαραίτητη για την περίπτωση που ο σύζυγος έχει αποβιώσει και ο ασφαλισμένος του ταμείου λαμβάνει επικουρική σύνταξη λόγω θανάτου από άλλο ταμείο και όχι από τον ΕΔΟΕΑΠ.

Οι προσφεύγοντες κατά την ανωτέρω ακρόαση της 18.11.2014, αλλά και με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7163/24.11.2014 υπόμνημά τους ανέφεραν ότι α) τα συλλεγόμενα στοιχεία αποτέλεσαν και συνεχίζουν να αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας από τον ΕΔΟΕΑΠ παρά τη ρητή απαγόρευση της Αρχής, β) ο ΕΔΟΕΑΠ δεν κατέστρεψε το συλλεγόμεν αρχείο των εκκαθαριστικών ή των φορολογικών δηλώσεων των συνταξιούχων άνω των 55 ετών και δεν διέγραψε τα στοιχεία που δεν ήταν απαραίτητα για την ασφαλιστική σχέση για τους συνταξιούχους κάτω των 55 ετών ή τους λαμβάνοντες σύνταξη λόγω θανάτου του άλλου συζύγου και γ) το επιχείρημα του ΕΔΟΕΑΠ ότι ήταν απαραίτητη η επίδειξη του εκκαθαριστικού ή της φορολογικής δήλωσης για την περίπτωση που ο σύζυγος έχει αποβιώσει και ο ασφαλισμένος του ταμείου λαμβάνει επικουρική σύνταξη λόγω θανάτου από άλλο ταμείο και όχι από τον ΕΔΟΕΑΠ, δεν μπορεί να ισχύσει για την περίπτωση των προσφευγόντων, εφόσον ουδείς εξ αυτών έχει αποθανόντα σύζυγο, ώστε να λαμβάνει επικουρική σύνταξη από άλλο ταμείο.

Επίσης, οι νόμιμοι εκπρόσωποι της ΕΣΗΕΑ και της ΠΟΕΣΥ, ως παρεμβαίνοντες υπέρ των προσφευγόντων κατά την ακρόαση της ../../2014 ανέφεραν ότι α) η απαίτηση του Ταμείου για υποβολή και καταχώρηση στο αρχείο του αντιγράφου της φορολογικής δήλωσης και του εκκαθαριστικού σημειώματος προκειμένου να ολοκληρωθεί η απογραφή των ασφαλισμένων στον Οργανισμό αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, αφού υπερβαίνει τον σκοπό επεξεργασίας, β) αντίστοιχη υποχρέωση δεν προβλέπεται από διάταξη νόμου, γ) δεν ενημερώθηκαν τα υποκείμενα των δεδομένων για την σκοπούμενη επεξεργασία και τον τρόπο διεξαγωγής της και δεν ελήφθη η συγκατάθεσή τους, δ) η δημιουργία αρχείου με τις φορολογικές δηλώσεις των ασφαλισμένων αποτελεί παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, ε) η αυθαίρετη παρακράτηση της επικούρησης των καταγγελλόντων από τον Δεκέμβριο του 2013 δεν προβλέπεται από καμία διάταξη νόμου ούτε από το καταστατικό του ΕΔΟΕΑΠ, αλλά επεβλήθη με κατά πλειοψηφία απόφαση του ΔΣ του ΕΔΟΕΑΠ και συνεχίζεται ως τιμωρητική

εκδήλωση σε βάρος των δημοσιογράφων και στ) τα συλλεγόμενα στοιχεία αποτέλεσαν και συνεχίζουν να αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας από τον ΕΔΟΕΑΠ παρά τη ρητή απαγόρευση της Αρχής.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου και αφού άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγήτρια (η τελευταία στη συνέχεια αποχώρησε), μετά από διεξοδική συζήτηση

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 2^α του Ν. 2472/97 *«Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συνιστά κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων».*

Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 2^δ του ίδιου νόμου επεξεργασία προσωπικών δεδομένων νοείται κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται και εφαρμόζεται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα όπως η συλλογή, η καταχώριση, η εξαγωγή, η διαβίβαση, η διάδοση ή άλλης μορφής διάθεση.

Ακόμη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 1 στοιχ. β' και γ' του Ν. 2472/1997, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας θα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται ενόψει των σκοπών της επεξεργασίας, καθώς και να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση.

Επίσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 1 στοιχ. β' και ε' του Ν. 2472/1997, η Αρχή μπορεί να επιβάλει στους υπευθύνους επεξεργασίας ως διοικητική κύρωση για παράβαση των υποχρεώσεών τους σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων πρόστιμο καθώς και καταστροφή αρχείου ή διακοπή επεξεργασίας και καταστροφή, επιστροφή ή κλείδωμα (δέσμευση) των σχετικών δεδομένων.

Όσον αφορά τη νομική υπόσταση του ΕΔΟΕΑΠ, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 2, 3 και 4 του ιδρυτικού του νόμου (Α.Ν.248/67) και το άρθρο 1 του Καταστατικού του, ο ΕΔΟΕΑΠ αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και είναι φορέας υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης των δημοσιογράφων και υπαλλήλων διαχείρισης και διοίκησης των απασχολουμένων στις ημερήσιες εφημερίδες και ραδιοτηλεοπτικά μέσα Αθηνών και Θεσσαλονίκης, εποπτεύεται από το Υπουργείο

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, σκοπός δε του οργανισμού είναι α) η παροχή μηνιαίας επικούρησης στους ασφαλισμένους β) η παροχή εφάπαξ οικονομικής ενίσχυσης και γ) η παροχή ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης στους ασφαλισμένους και συνταξιούχους καθώς στα προστατευόμενα μέλη των οικογενειών τους.

Επίσης όσον αφορά την απασχόληση συνταξιούχων, το άρθρο 63 του Ν. 2676/1999, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του Ν. 3863/2010 και με το άρθρο 42 του Ν. 3996/2011 προβλέπει ότι για τους συνταξιούχους λόγω γήρατος φορέων κύριας ασφάλισης που αναλαμβάνουν εργασία και δεν έχουν συμπληρώσει το 55^ο έτος της ηλικίας τους αναστέλλεται η καταβολή της σύνταξης ή των συντάξεων κύριων και επικουρικών. Οι συνταξιούχοι της κατηγορίας αυτής υποχρεούνται πριν αναλάβουν εργασία ή αυτοαπασχοληθούν να το δηλώσουν στον φορέα ή στους φορείς από τους οποίους συνταξιοδοτούνται για κύρια σύνταξη. Επίσης υποβάλλεται σχετική δήλωση στους φορείς επικουρικής ασφάλισης. Παράλειψη της δηλώσεως συνεπάγεται καταλογισμό σε βάρος του συνταξιούχου του ποσού των συντάξεων που έλαβε κατά το χρονικό διάστημα της εργασίας του ή κατά το διάστημα που αυτοαπασχολείτο και πρόστιμο επί του καταλογισθέντος ποσού ίσο με το νόμιμο τόκο υπερημερίας.

Ειδικότερα σύμφωνα με το άρθρο 16 παρ. 2 εδ. α' του Ν. 3863/2010, «*οι συνταξιούχοι λόγω γήρατος φορέων κύριας ασφάλισης που αναλαμβάνουν εργασία και οι οποίοι ασκούν δραστηριότητα υπακτέα στην ασφάλιση του Οργανισμού Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.) και του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Ε.Τ.Α.Α.) υπόκεινται στους εξής περιορισμούς: α) Για όσους δεν έχουν συμπληρώσει το 55^ο έτος της ηλικίας τους αναστέλλεται η καταβολή της σύνταξης ή των συντάξεων, κύριων και επικουρικών*».

Σύμφωνα δε με το εδάφιο β' της ανωτέρω διάταξης «*Υποχρεούνται στην καταβολή των προβλεπόμενων εισφορών , β) Μετά τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας, υποχρεούνται να καταβάλλουν τις προβλεπόμενες από τις οικείες διατάξεις εισφορές προσαυξημένες κατά πενήντα τοις εκατό (50%) . Σε περίπτωση που το ποσό της κύριας ή των κύριων συντάξεων υπερβαίνει τα εξήντα (60) ημερομίσθια ανειδίκευτου εργάτη, όπως διαμορφώνονται κάθε φορά και ισχύουν την 31^η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους, το ποσό που υπερβαίνει το ανωτέρω όριο περικόπτεται*».

Με το άρθρο όμως 17 της από 31.12.2012 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου ΦΕΚ 256^Α η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 4147/2013,

αντικαταστάθηκε η διάταξη του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 16 του Ν. 3863/1010 και σύμφωνα με τις μεταβατικές αυτές διατάξεις, όσοι συνταξιούχοι έχουν ήδη αναλάβει εργασία ή αυτοαπασχολούνται και έως την ισχύ του Ν. 3863/2010, ήτοι την 15.6.2010 ημερομηνία δημοσίευσής του, δεν καταλαμβάνονταν από τις διατάξεις του άρθρου 63 του Ν. 2676/1999, όπως ίσχυαν έως την αντικατάστασή του με το παρόν άρθρο, οι ανωτέρω διατάξεις εφαρμόζονται από 1.1.2014. Οι διατάξεις του άρθρου 63 του Ν. 2676/1999, όπως αυτό ίσχυε έως την αντικατάστασή του με το παρόν, εξακολουθούν να ισχύουν έως 31.12.2013 για όσους συνταξιούχους είχαν ήδη υπαχθεί σε αυτές έως την έναρξη ισχύος του παρόντος. Από 1.1.2014 εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή οι διατάξεις του άρθρου 16 του Ν. 3863/2010 καταργούμενης κάθε αντίθετης διάταξης. Σύμφωνα δε με την παρ. 5 του άρθρου 16 του Ν. 3863/2010, στους φορείς επικουρικής ασφάλισης υποβάλλεται σχετική δήλωση από τους συνταξιούχους γήρατος, εφόσον δεν έχουν συμπληρώσει το 55^ο έτος της ηλικίας. Παράλειψη της δηλώσεως συνεπάγεται καταλογισμό σε βάρος του συνταξιούχου του ποσού των συντάξεων που έλαβε κατά το χρονικό διάστημα της εργασίας του ή κατά το διάστημα που αυτοαπασχολείτο, και πρόστιμο επί του καταλογισθέντος ποσού ίσο με το νόμιμο τόκο υπερημερίας.

Σύμφωνα δηλαδή με τις προαναφερόμενες διατάξεις, μέχρι τις 31.12.2013 και εφόσον το έτος 2010 ήταν κάποιος ήδη συνταξιούχος και ταυτόχρονα ως συνταξιούχος είχε αναλάβει εργασία ή αυτοαπασχολείτο, δεν αναστέλλετο εκ του νόμου η καταβολή της σύνταξης μέχρι και τις 31.12.2013, ενώ από 1.1.2014 αναστέλλεται κανονικά.

Ακόμη σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου ή συνταξιούχου ασφαλιστικού οργανισμού κύριας ή επικουρικής ασφάλισης στον επιζώντα των συζύγων που θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα λόγω θανάτου υφίστανται περιορισμοί στην καταβολή της δεύτερης επικουρικής σύνταξης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 62 του Ν. 2676/1999 και του άρθρου 13 παρ. 1 του Ν. 3863/2010. Ειδικότερα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 παρ. 1 στοιχ. α' και δ' του Ν. 3863/2010, σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου ή συνταξιούχου ασφαλιστικού οργανισμού κύριας ή επικουρικής ασφάλισης, στον επιζώντα των συζύγων που θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα λόγω θανάτου καταβάλλεται η σύνταξη για μία τριετία από την πρώτη του επόμενου του θανάτου μήνα, στην περίπτωση δε που ο επιζών των συζύγων λαμβάνει και σύνταξη από ίδιο δικαίωμα ή περισσότερες της μίας συντάξεις

λόγω θανάτου, κύριες ή επικουρικές, ο περιορισμός του ποσού της σύνταξης γίνεται σε μία από τις κύριες καθώς και μία από τις επικουρικές συντάξεις της επιλογής του.

2. Από τα στοιχεία του φακέλου και από την ακροαματική διαδικασία προέκυψαν τα εξής:

Το Δ.Σ. του ΕΔΟΕΑΠ μετά την παραλαβή της υπ' αριθμ. 51/2014 Απόφασης της Αρχής αποφάσισε ομόφωνα κατά τη συνεδρίασή του της 14.5.2014 για τους συνταξιούχους που δεν προσκόμισαν κατά τη διενεργηθείσα απογραφή εκκαθαριστικό σημείωμα, μεταξύ των οποίων και οι προσφεύγοντες, να τους καλέσει να προσκομίσουν ή να επιδείξουν το εκκαθαριστικό σημείωμα ή τη φορολογική τους δήλωση οικονομικού έτους 2013 με τα στοιχεία που απαιτούνται για τον έλεγχο, διαγράφοντας εάν το επιθυμούν όλα τα λοιπά στοιχεία, ή να προσκομίσουν βεβαίωση από τη Δ.Ο.Υ. των απαιτούμενων στοιχείων, ώστε να ολοκληρωθεί ο έλεγχος, κρίνοντας ότι η επίδειξη του εκκαθαριστικού ή της φορολογικής δήλωσης ήταν απαραίτητη για την περίπτωση που ο σύζυγος έχει αποβιώσει και ο ασφαλισμένος του ταμείου λαμβάνει επικουρική σύνταξη λόγω θανάτου από άλλο ταμείο και όχι από τον ΕΔΟΕΑΠ. Οι προσφεύγοντες με εξώδικες δηλώσεις τους αρνήθηκαν τη νομιμότητα της πρόσκλησης αυτής καταγγέλλοντας τον Οργανισμό για μη συμμόρφωση με την απόφαση της Αρχής, λόγω του ότι σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 51/2014 Απόφαση της Αρχής, για τους συνταξιούχους γήρατος άνω των 55 ετών όχι μόνο δεν απαιτείται η προσκόμιση ή επίδειξη του εκκαθαριστικού σημειώματος ή της φορολογικής δήλωσης, αλλά και για όσους της κατηγορίας αυτής έχει συλλεγεί αντίγραφο του εκκαθαριστικού σημειώματος ή της φορολογικής δήλωσης, η Απόφαση της Αρχής υποχρεώνει τον ΕΔΟΕΑΠ να τα καταστρέψει.

3. Επειδή ο ΕΔΟΕΑΠ απαιτώντας την προσκόμιση των ανωτέρω στοιχείων ενήργησε ως να θεωρούσε ότι οι ανωτέρω συνταξιούχοι του που δεν εδέχοντο να προσκομίσουν τα στοιχεία αυτά ανήκουν στις κατηγορίες είτε των κάτω των 55 ετών συνταξιούχων είτε των συνταξιοδοτούμενων λόγω θανάτου του συζύγου τους, η δε ένταξη τους στις κατηγορίες αυτές ήταν σφόδρα πιθανή από τα στοιχεία του φακέλου τους που είχε στην διάθεσή του ο ΕΔΟΕΑΠ. Υπό τις συνθήκες αυτές, όμως, ο ΕΔΟΕΑΠ δεν φαίνεται να έχει συμμορφωθεί με την απόφαση της Αρχής 51/2014 σύμφωνα με την οποία η συλλογή αντιγράφου του εκκαθαριστικού ή της φορολογικής δήλωσης από τον ΕΔΟΕΑΠ για τους συνταξιούχους ασφαλισμένους του οργανισμού στο πλαίσιο της απογραφής τους και του ελέγχου νομιμότητας

καταβολής της επικουρικής σύνταξης είναι αναγκαία μόνον για τους συνταξιούχους κάτω των 55 ετών και για τους συνταξιούχους που λόγω θανάτου υπόκεινται στις αντίστοιχες διατάξεις νόμου, και όχι για όλους τους συνταξιούχους του οργανισμού, εφόσον μόνον για αυτές τις κατηγορίες προβλέπεται η αναστολή ή ο περιορισμός της καταβολής της επικουρικής σύνταξης.

Επειδή ο ΕΔΟΕΑΠ κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 4 του Ν. 2472/1997 και μη συμμορφούμενος με την ανωτέρω Απόφαση της Αρχής συνεχίζει να απαιτεί προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία της απογραφής την προσκόμιση ή επίδειξη στοιχείων από το εκκαθαριστικό ή την φορολογική δήλωση των συνταξιούχων άνω των 55 ετών, μεταξύ των οποίων και οι προσφεύγοντες, θεωρώντας ότι οι συνταξιούχοι άνω των 55 ετών υπάγονται οιονεί στην κατηγορία των συνταξιούχων που λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου του άλλου συζύγου, αναστέλλοντας την καταβολή της μηνιαίας επικούρησής τους, ενώ σύμφωνα με την εν λόγω απόφαση, τα στοιχεία αυτά συλλέγονται νομίμως μόνον για όσους συνταξιούχους είναι κάτω των 55 ετών και έχουν αναλάβει μισθωτή εργασία ή αυτοαπασχολούνται καθώς και για όσους λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου του άλλου συζύγου. Ειδικότερα σύμφωνα με το διατακτικό της απόφασης αυτής, η Αρχή απηύθυνε προειδοποίηση στον ΕΔΟΕΑΠ να μη συνεχίσει τη συγκεκριμένη επεξεργασία και να καταστρέψει το υπάρχον αρχείο για τους συνταξιούχους που δεν έπρεπε να συλλεχθεί αντίγραφο του εκκαθαριστικού ή της φορολογικής δήλωσης, ενώ για τους συνταξιούχους για τους οποίους νομίμως συνελέγη, ήτοι για όσους είναι κάτω των 55 ετών και έχουν αναλάβει μισθωτή εργασία ή αυτοαπασχολούνται καθώς και για όσους λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου του άλλου συζύγου, να τηρηθούν από τα κατατεθέντα εκκαθαριστικά σημειώματα ή τις κατατεθείσες φορολογικές δηλώσεις μόνον όσα στοιχεία είναι απαραίτητα για την ασφαλιστική σχέση και τα υπόλοιπα να διαγραφούν. Κατά συνέπεια, η επίδειξη ή η προσκόμιση του εκκαθαριστικού σημειώματος ή της φορολογικής δήλωσης αφορά μόνον τους συνταξιούχους κάτω των 55 ετών οι οποίοι έχουν αναλάβει μισθωτή εργασία ή αυτοαπασχολούνται καθώς και όσους λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου του άλλου συζύγου, και όχι τις λοιπές κατηγορίες συνταξιούχων ασφαλισμένων του Οργανισμού, όπως οι συνταξιούχοι γήρατος άνω των 55 ετών, στους οποίους υπάγονται και οι προσφεύγοντες.

4. Επειδή ειδικότερα, όσον αφορά τον έλεγχο από τον ΕΔΟΕΑΠ της νομιμότητας καταβολής της επικουρικής σύνταξης για τις περιπτώσεις των δικαιούχων σύνταξης

λόγω θανάτου, η ηλικία των ασφαλισμένων του ΕΔΟΕΑΠ προκύπτει από το αντίγραφο της αστυνομικής ταυτότητας το οποίο κατέθεσαν οι δικαιούχοι και συνταξιούχοι του Οργανισμού για την απογραφή τους και το οποίο τηρείται στο αρχείο του Οργανισμού για όλους τους ασφαλισμένους, συνταξιούχους και δικαιούχους, όπως προκύπτει από το με αριθμ. πρωτ. 42/6.2.2014 έγγραφο διευκρινίσεων του ΕΔΟΕΑΠ προς την Αρχή (αριθμ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/804/7.2.2014).

Επειδή κατά συνέπεια, η διακρίβωση για τους συνταξιούχους άνω των 55 ετών του εάν ο έτερος σύζυγος έχει αποβιώσει και ο ασφαλισμένος του ταμείου λαμβάνει επικουρική σύνταξη λόγω θανάτου από άλλο ταμείο, μπορούσε να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα, όπως σχετικές δηλώσεις που υπήρχαν στο αρχείο του ΕΔΟΕΑΠ και εν αμφιβολία προσκόμιση πιστοποιητικού οικογενειακής κατάστασης.

5. Επειδή κατ' εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων του άρθρου 17 της από 31.12.2012 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου, τις οποίες (μεταβατικές διατάξεις) εφαρμόζει ο ΕΔΟΕΑΠ, όπως προκύπτει από το κατατεθέν στην Αρχή με αριθμ. πρωτ. 398/13.11.2014 υπόμνημά του (αριθμ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/6912/13.11.2014), όσον αφορά τους ασφαλισμένους του Οργανισμού, οι οποίοι από την έναρξη ισχύος του Ν. 3863/2010, ήτοι την 15.6.2010, ήταν συνταξιούχοι και είχαν αναλάβει εργασία ή αυτοαπασχολούνται, δεν αναστέλλεται εκ του νόμου η καταβολή της κύριας και επικουρικής σύνταξής τους μέχρι και το τέλος του 2013.

Κατά συνέπεια, στο μέτρο που ο ΕΔΟΕΑΠ έχει στοιχεία αυτοαπασχόλησης ή ανάληψης εργασίας για τους ασφαλισμένους του Ταμείου κατά τον κρίσιμο χρόνο, δεν θα έπρεπε να απαιτήσει την κατάθεση των οικονομικών στοιχείων των ασφαλισμένων (εκκαθαριστικού σημειώματος ή φορολογικής δηλώσεως), δοθέντος ότι η προσφεύγουσα Β ισχυρίζεται και υποβάλλει και σχετικά στοιχεία ότι από το έτος 2003 αυτοαπασχολείτο και επιπλέον ότι είχε ανακοινώσει ότι ασφαλιζόταν σε άλλο φορέα (ΤΕΒΕ, ΟΑΕΕ, βλ. σχετικά 2 και 3 υπομνήματος από 24.11.2014).

6. Επειδή η κρίση περί της νομιμότητας αναστολής καταβολής της επικουρικής σύνταξης για τους ασφαλισμένους του ΕΔΟΕΑΠ εξέρχεται των αρμοδιοτήτων της Αρχής και κρίνεται τελικώς από τα αρμόδια διοικητικά δικαστήρια.

7. Επειδή ο ΕΔΟΕΑΠ δεν έχει ακόμη ολοκληρώσει την καταστροφή του συλλεγέντος αρχείου για τους συνταξιούχους που δεν έπρεπε να συλλεχθεί αντίγραφο του εκκαθαριστικού σημειώματος ή της φορολογικής δηλώσεως, ήτοι για τους συνταξιούχους άνω των 55 ετών και για εκείνους που δεν αμφισβητεί την πληρότητα

των κατατιθέμενων στοιχείων.

8. Επειδή, από τα ανωτέρω δεδομένα, η Αρχή κρίνει ότι συντρέχει περίπτωση επιβολής προστίμου κατά τα κατωτέρω ειδικότερα εκτιθέμενα, σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ. 1 του ν.2472/1997, το οποίο κρίνεται ως το προσήκον ενόψει της βαρύτητας της παραβάσεως και της οικονομικής δυνατότητας του ΕΔΟΕΑΠ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή α) επιβάλλει στον Ενιαίο Δημοσιογραφικό Οργανισμό Επικουρικής Ασφαλίσεως & Περιθάλψεως (ΕΔΟΕΑΠ) πρόστιμο ύψους 5.000 Ευρώ, επειδή δεν συμμορφώθηκε με την υπ' αριθμ. 51/2104 Απόφασή της και β) καλεί τον ΕΔΟΕΑΠ να καταστρέψει άμεσα το υπάρχον αρχείο.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Πέτρος Χριστόφορος

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου